

DOESCHKA MEIJRING

Van 11 tot 21 maart is het Boekenweek met als thema: *tjielp tjielp*. Daarom wordt vier weken lang, in aanloop naar de Boekenweek, aandacht besteed aan bekende schrijvers, onder meer met de schrijver van het boekenweekgeschenk 2009, Tim Krabbé.

**“DIT BOEK HAD
IK NODIG
IK WAS DOOD-
ONGELUKKIG
TOEN IK
HET SCHREEF”**

Met haar pijnlijk eerlijke, grotendeels autobiografische roman *Over de liefde* brak schrijfster Doeschka Meijring (61) al haar verkooprecords én ze won eindelijk de AKO Literatuurprijs. Een gesprek over verlaten worden, moederen over het zoontje van haar ex-vriendin, ouder worden en natuurlijk over de liefde.

Televisiekijkend Nederland zag oprechte verrassing en een lichte verwarring op het gezicht van Doeschka Meijnsing toen ze in aanwezigheid van haar collega-schrijvers de AKO Literatuurprijs ontving. Het was een mooi, gedenkwaardig moment.

Had je de prijs echt niet verwacht?

“Nee, ik dacht eerst: nee, het is niet waar, ik droom. In 2000 ben ik bedreefd geweest omdat mijn roman *De tweede man* niet genomineerd werd voor de Libris Literatuur Prijs. Toen besloot ik niet meer te malen om prijzen. Bij deze nominatie ging ik ervan uit dat het wel weer een Doeschka-verhaal zou worden: bijna een prijs, maar net niet. Naar het waarom blijft altijd gissen. Omdat ze vinden dat ik al bekend genoeg ben of dat ik al goed verkocht heb of dat de jury niet van mijn werk houdt. Je weet het niet. Er waren dit keer mensen die wisten: jij gaat hem winnen. Ik ben daar niet van uitgegaan. Tot op het laatste moment voelde het als een loterij. Ik had eerder gedacht dat Leon de Winter hem zou krijgen.”

Dit boek moest je ook echt schrijven.

“Dat heb ik met al mijn boeken. Het verbaast me dat ik met *Over de liefde* ineens zo’n groot publiek bereik. Ik ben er heel blij mee. Als ik me het

aantal van meer dan honderdduizend kopers voorstel, dan duizelt het me. Het is een groot wonder dat zo veel mensen dit met mij een prachtig boek vinden. De prijs en de verkoop geven me ook wat zekerheid voor de komende jaren. Anders schrijf je toch altijd op de rand van armoede.”

Je ex-vriendin heeft je verlaten voor een man van wie ze later een zoon kreeg. De vader stierf nog voor zijn geboorte. Je was nog volop aan het schrijven toen dat gebeurde. Hoe kon je doorgaan?

“Er zijn genoeg momenten geweest waarop ik dacht dat ik niet verder kon schrijven. Er gebeurde zo veel. Maar het schrijven was pure noodzaak om te overleven. Ik moest iets creëren wat van mezelf was. Dat boek had ik nodig, het was iets van mij alleen. Ik was doodongelukkig toen ik het schreef, maar er moest ook gewerkt worden, er moest brood op de plank komen. Aan de ene kant is het pijnlijk dat iedereen over mijn leven leest, maar het kon me tegelijkertijd niets schelen. Ik heb het met de teugels strak geschreven, het moest wars zijn van vals sentiment.”

Er zit geen bitterheid in het boek.

Ook niet bij jou? “Nee, ik was heel verdrietig, maar bitter ben ik nooit

geweest. Als ik iets erg vind, dan is het bitterheid en rancune. Dat zijn voor mij de twee slechtste menselijke eigenschappen. Je moet er wel moeite voor doen die gevoelens uit te sluiten. Je kunt zeggen: ‘Ze hebben me allemaal in de steek gelaten, dus nu ga ik mijn eigen leven leiden’.

Dat heb ik in zekere zin gedaan door een etage op te schuiven en boven mijn ex te gaan wonen. Maar ik leef wel in samenspraak met die twee beneden. Dat gaat heel goed.”

Wat heeft jullie weer bij elkaar gebracht?

“We zijn elkaars familie, zo voelt dat. Ik weet alles van haar en ze weet alles van mij. Dat jongetje Samuel struint daar tussendoor. Hij wordt door haar opgevoed. En door mij, ik ben wat flexibeler qua tijd. Het contact tussen mijn ex en mij is altijd gebleven. Ik ben nooit uit haar leven verdwenen, ook al is ze heel erg verliefd geweest. Ik weet niet waar het op was uitgelopen als haar vriend was blijven leven.”

Ben je zelf binnen een relatie nooit verliefd geweest op een ander?

“Het is een heel ouderwetse moraal om nee te zeggen tegen een verliefdheid, maar ik heb hem altijd gehanteerd. Altijd. Het is toch mooi om in een huwelijk of relatie te geloven. Een

heleboel is niet blijvend, maar de liefde voor je kind, je ouders en je partner, die kunnen blijvend zijn. Je kunt tot een bepaalde mate aan een verliefdheid toegeven en dan plotseling denken: ik zou veel liever met die vrouw of man verdergaan, maar ik heb met die ene een huis gebouwd, ik heb kinderen met die ene, dus blijf ik bij die ene.

Ik ben in de traditie van de seksuele vrijheid groot geworden, maar ik heb daar nooit naar geleefd. Ik ging pas met iemand naar bed als ik een langere relatie met haar wilde. Er kan natuurlijk altijd wel iets doorheen glippen, maar dan is het toch een kwestie van afweten of je ja of nee zegt. Ik heb wel eens ja gezegd tegen een flirt, maar toen was ik vrij en kon ik ervan genieten. Ik liet daarmee niemand in de steek.”

Heeft dat jou het meest gekwetst: dat je in de steek bent gelaten?

“Ik wist al wel zo’n beetje dat mijn regels niet voor haar golden. Als ik iets in de richting van vastigheid zei, antwoordde zij altijd dat ze een kind van gescheiden ouders was en daar heel anders tegenaan keek. Niets blijft, vond zij. Terwijl ik dacht: jawel, wij wel. Maar het is dus waar: niets blijft.”

Hoe noemt Samuel jou? “We hebben afgesproken dat hij mij Doeschka noemt. Soms vragen de leerkrachten of ik zijn moeder of grootmoeder ben. Ik word meestal meteen oma genoemd. Dan moet ik dat verschrikkelijke woord zeggen waarvan ik niet wil dat hij het hoort. Stiefmoeder. Juridisch ben ik dat wel.”

Heb je ooit kinderen gewild? “Nee, maar ik heb Samuel geboren zien worden en vanaf minuut één was mijn ziel verkocht. Ik was erbij, had hem in mijn armen en hup, al mijn liefde ging naar dat jongetje. Een enorme liefdeservaring. Die blijft en alleen maar groter wordt. Ik wist niet dat het zó leuk was! Ik merk dat een deel van mij heel erg kind is gebleven. Niet dat ik zo met hem

“NIETS BLIJFT, VOND ZE ALTIJD. TERWIJL IK DACHT: JAWEL, WIJ WEL. MAAR HET IS DUS WAAR: **NIETS BLIJFT**”

dol, het zit hem vooral in de fantasie. Het is enig om met hem samen te zijn. Ik dacht eerst dat het best aardig zou zijn, zo’n baby’tje. Ik had er ook alle vertrouwen in dat ik het wel zou redden. Vroeger heb ik ook bij mijn zusje luiers verschoond en flesjes gegeven. Die handigheid kwam me goed van pas. Ik verzorgde Samuel met een vanzelfsprekendheid alsof ik het mijn hele leven gedaan had.”

Kom je nog wel aan schrijven toe?

“Het komt er nog niet zo van. Een jongetje van vier en een moeder van negentig ontregelen van alles. Schrijven is een raar vak, waarin je jezelf discipline moet opleggen. Ik moet mijn leven zo indelen dat ik én mijn

“Van schrijven komt nog niet zo veel. Een jongetje van vier en een moeder van negentig ontregelen van alles”

huis én mezelf op orde houd, dat ik mijn vrienden niet verlies én aandacht besteed aan het kleine jongetje beneden en zijn opvoeding. De rest is voor het schrijven.”

Wat geeft het schrijven jou? “Het recht om me terug te trekken, om alleen te zijn. Gek genoeg vind ik dat een van de belangrijkste dingen in mijn leven. Ik heb het idee dat mijn karakter geschikter is voor solitair leven. Maar ik wil niet van mensen afgesloten zijn, ik voel me heel erg verbonden met het gezin van twee personen hier beneden. Ik ga intens met mensen om en dat vergt veel van me. Dus ben ik ook graag in mijn

eentje en dat is heel plezierig, zeker tijdens het schrijven. Het schrijven is het enige wat ik wil en wat mij drijft.”

Heeft jouw jeugd je schrijversgeest gestimuleerd?

“Ja, in de tijd waarin ik ben grootgebracht, werd nergens over gesproken. Al helemaal niet over de oorlog. Dat was zeker tot 1965. Met die Duitse achtergrond van mijn moeder lag het onderwerp al helemaal gevoelig. Je voelde als kind dat er een geheim was, maar je wist niet wat het was. Op mijn vijftiende, zestiende werd ik geconfronteerd met de gruwelijkheden van die oorlog. Toen kocht ik van mijn eerste zakgeld *De ondergang* van Presser. Daarin stonden foto’s van de kampen. Ik wist niet wat ik zag. Ik begreep het niet. Het was totaal verbijsterend. Ik durfde er helemaal niet over te praten, het was zo verschrikkelijk wat ik zag, zo verschrikkelijk wat ik las. Die schok vibreert nog na. Pas na een half jaar ga je erover praten en krijg je er ruzie over met je ouders die de zaken anders interpreteren of er helemaal niet over willen spreken. Geen wonder dat de jongeren in 1968 begonnen te protesteren.”

Was je daar ook bij? “Nee, ik kwam net kijken toen het in zijn volle heftigheid aan de gang was. Ik heb er nog een staartje van meegemaakt, maar toen al was ik meer beschouwend. Het heeft op mij wel bevrijdend gewerkt. De jaren vijftig waren nogal bedrukt en arm. Ineens leek de wereld wel open te barsten. Ik heb met volle teugen genoten van het feit dat de donkere, bekrompen jaren vijftig voorbij waren.” ▷

OP HET NACHTKASTJE: *De Prooi* van Jan Smit, over de ABN Amro bank. **LAATST GEKOCHTE CD:** *OK computer* van Radiohead. **FAVORIETE BOEK:** de Bijbel. **FAVORIETE SCHRIJVER:** Philip Roth. **FAVORIETE FILM:** *Gosford Park* van Robert Altman. **SCHRIJFT PER DAG:** een paar uur in de middag. **WERKT:** op de computer sinds 2,5 jaar. Daarvoor schreef ik met de hand. **ALTIJD ONDER HANDBEREIK TIJDENS HET SCHRIJVEN:** poppetje van Kuifje. **BOEKENBAL OF SIGNEERSESSIE:** Boekenbal. Dat is een feestje en het is maar een keer per jaar.

◀ **Wanneer voelde je dat voor het eerst?** “Bij de *Shaffy Cantate* van Ramses Shaffy. Ik woonde nog thuis en draaide de hele dag die plaat. Iedereen trouwens. Als op school een leraar iets zei, antwoordden wij met ‘lalalalalaa’ Het was één en al rebellie in dat soort milde vormen. Ramses was een halfgod, en nu nog. Hij is altijd een buitengewone man gebleven, ook in zijn ouderdom. Je kunt je geen voorstelling maken van hoe dichtgeslagen de wereld was en hoe opengebroken hij werd door Ramses Shaffy. Net als door The Beatles, maar die hadden nog van die keurige pakjes aan. Ramses was meteen in alles anders.”

Kwam je er in die tijd ook achter dat je op vrouwen viel? “O nee, dat was veel later. Toen ik me dat echt realiseerde, was ik 21 ofzo. Ik maalde in die tijd niet om verliefdheden. Ik had

“Ik heb geen nieuwe liefde en die zal er niet meer komen ook. Ik vind het wel lekker zo in mijn eentje”

een vast vriendje, een heel aantrekkelijke jongen die goed hockey speelde. Zo'n vriendje had je voor de buitenwereld. Om een mooi stelletje te vormen. Dat vond ik van belang. Aan de buitenkant moest ik de ideale dochter zijn. Mijn innerlijk ging heel andere kanten op. Ik las heel veel. Op mijn zeventiende las ik al Nietzsche. Nou is dat niemand op die leeftijd aan te bevelen. Toch voelde ik wel iets van Nietzsches claim van vrijheid, ook al begreep ik het nog niet zo goed. Op mijn dertiende, veertiende wist ik dat ik schrijver wilde worden. Mijn ouders vonden dat dromerij. Naar de toneelschool – wat ik ook wilde – vonden ze ook geen goed idee. Ik moest eerst studeren en onafhankelijk worden. Dat heb ik gedaan. Nog voor mijn

“DE AKO-PRIJS EN DE GOEDE
VERKOOP GEVEN ME WAT ZEKERHEID.
ANDERS SCHRIJF JE TOCH ALTIJD
OP DE RAND VAN ARMOEDE”

kandidaats ben ik gaan werken op het Ignatius College in Amsterdam en verdiende ik dus mijn eigen geld. Dat geeft een groot gevoel van onafhankelijkheid, wat ik toch al in me had.”

Ben je je bewust van je leeftijd?

“Ik ben verschrikkelijk geschrokken toen ik zestig werd. In de week daaraan voorafgaand kwamen er allerlei brieven binnen van instanties als de bank en de NS. Ik was officieel oud. Die week was ik totaal van de kaart, ik heb al die brieven in de prullenbak gegoooid.”

Zie je jezelf oud worden? “Ik zou het liefste heengaan tussen mijn 75e en 80e jaar. Of ik dat red, is nog maar de vraag, ik heb niet zo'n sterk lichaam. Maar ja, mijn moeder heeft ook een zwak lichaam en die is negentig. Zij heeft altijd verstandig geleefd. Ik niet, ik rook nog steeds. Ik hoop dat ik niet eerder de grond inga dan zij. ‘O nee, dat zou vreselijk zijn’, zegt ze dan, maar ondertussen leeft ze maar door. Met haar hoofd is helemaal niets mis en dat nekt haar nu. Ze heeft altijd gedacht dat het behouden van je verstandelijke vermogens het belangrijkste was, maar nu haar lichaam bijna helemaal naar de gallemiezen is, ziet ze dat anders. Écht oud worden is niet begerenswaardig.”

Is er een nieuwe liefde in je leven?

“Nee, en dat zal er niet van komen ook. Ik voel geen neiging om weer met iemand iets te beginnen. Het is wel lekker zo, om in mijn eentje wakker te worden en mijn eigen beslissingen te kunnen nemen. Nu ik 61 ben, is het lichamenlijk ook helemaal niet nodig. Vroeger had je je verliefdheden, ook lichamenlijk, maar dat is nu voorbij. Ik ben heel

tevreden tot gelukkig zoals ik nu leef. Een nieuwe liefde kan gebeuren natuurlijk. Eén stap naar buiten en je ontmoet iemand. Toch merk ik dat ik heel lauw reageer als mensen mij tekenen van interesse geven.”

Ben je in je leven lang zonder liefde geweest? “Voordat ik mijn laatste liefde leerde kennen, ben ik zeven jaar zonder geweest. Ik heb nooit zo'n lange relatievrije periode gekend. Toen was ik niet zo tevreden tot gelukkig als nu. Ik had een leuk leven, trad veel meer naar buiten. Het café was een grote trekpleister voor mij, met alcohol en vele uitbundige vriendschappen. Het was een heel leuke tijd, maar ik was wél ongelukkig. Nu is dat anders. Ik heb het goed. Ik hoef me geen zorgen te maken over de toekomst en heb twee boeken in mijn hoofd waaraan ik wil werken. Ik heb erkenning gekregen van publiek en critici. Er staat een leuk bedrag op de bank, ik heb een huis en een tuin. En beneden is er een allerbeste vriendin en een kindje. Het is goed zo.” □

**MAAK 10X KANS
OP EEN GESIGNEERD
EXEMPLAAR VAN
OVER DE LIEFDE!**

We geven tien gesigioneerde exemplaren weg van de roman *Over de liefde*. Kans maken? Stuur dan een kaartje naar: **Libelle, interview Doeschka Mejsing, Postbus 40021, 2130 KP Hoofddorp.**

Libelle trekt uit de inzendingen tien gelukkige winnaars. Deze actie loopt van 5 maart t/m 26 maart 2009.